

Alver kommune

Årsplan, Bø barnehage 2023-2024

Innhald

	0
1.0 Innleiing	3
2.0 Barnehagen si innleiing	3
2.1 Barn og barndom.....	3
2.2 Demokrati.....	4
2.3 Mangfald og gjensidig respekt	4
2.4 Likestilling og likeverd	5
2.5 Berekraftig utvikling	5
2.6 Livsmeistring og helse	5
3.0 Barnehagen sitt formål og innhald.....	6
3.1 Omsorg	6
3.2 Leik.....	6
3.3 Danning	6
3.4 Læring.....	7
3.5 Vennskap og fellesskap	7
3.6 Samiske barn/ fokus på samisk kultur.....	7
4.0 Barn si medverknad.....	8
5.0 Samarbeid barnehage- heim	8
5.1 Foreldreråd og Samarbeidsutval	8
6.0 Overgangar	9
7.0 Barnehagen som pedagogisk verksemd.....	10
7.1 Planlegging og vurdering.....	10
7.2 Dokumentasjon	11
7.3 Barnehagen sin digitale praksis.....	11
8.0 Barnehagens fagområde	11
8.1. Satsingsområde 2023-2024.....	12
Felles satsingar for kommunen	12
Bø barnehage har ein eigen IBS-perm som vi nyttar i vår arbeid med inkluderande barnehagemiljø	12
Barnehagen sine egne satsingsområder	12

9.0 Barnehagens fagområde	14
9.1 Kommunikasjon, språk og tekst	15
9.2 Kropp, rørsle, mat og helse	16
9.3 Kunst, kultur og kreativitet.....	17
9.4 Natur, miljø og teknologi.....	18
9.5 Mengd, rom og form	19
9.6 Etikk, religion og filosofi	20
9.7 Nærmiljø og samfunn.....	21
10.0 Årshjul for barnehagen.....	30

1.0 Innleiing

Det er Kunnskapsdepartementet som fastset **Rammeplanen for barnehagar**. Det ble vedteke ny *Rammeplan for barnehagar*, 24. april 2017. Bø barnehage jobbar ut frå denne forskrifta, som er heimla i **Lov om barnehagar**, frå 17. juni 2005.

Årsplanen skal:

- **Vere eit arbeidsverktøy for personalet.**
- vere ein plan for den pedagogiske verksemda
- vere eit arbeidsreiskap for dei tilsette
- vere eit informasjonsdokument for foreldre, barnehagens eigar, samarbeidsutvalet og andre

Denne årsplanen er laga av styrar, i samarbeid med pedagogiske leiarar og det øvrige personalet. Planen er til slutt godkjend av Samarbeidsutvalet i barnehagen.

2.0 Barnehagen si innleiing

Bø barnehagen flytta inn i det nye flotte lokala i januar 2021 og små og store fann seg fort til rette her. Samstundes med nyopninga var det pandemi og stadig nye restriksjonar.

Barnehagen held fram med opningstid kl. 07.00- 17.00.(max opphaldstid for barna er 9 timar). Me ser at det er store variasjonar i bruk av barnehageplassen , særst frå 16.30-17.00. Våren 2023 hadde me, etter kartlegging av behov, ordning med at me stenger kl 16.30 dersom ingen melder behov (innan fredag før kommande veke) om bruk av barnehageplass frå 16.30-17.00. Dette har vore ei ordning som har fungert fint for føresette og barnehagen. Til oppstart i av dette barnehageåret hadde me ute same kartlegging med forslag om å halde fram med denne ordninga dersom ingen har fast behov for barnehageplass i tida etter kl.16.30. Ingen har meldt fast behov og tilbagemelding er at det ordninga er løyseleg for føresette.

Dette barnehageåret vert det drift i 4 avdelingar, derav har me to småbarnsavdeling og to storbarnsavdeling. Det vert gjort små endringar kven som skal vere på dei ulike avdelingane av personalet.

2.1 Barn og barndom

«Barnehagen skal anerkjenne og verne om eigenverdien til barndommen. Å bidra til at alle barn som går i barnehage, får ei god barndom som er prega av trivsel, vennskap og leik, er fundamentalt. Barnehagen er òg ei førebuing til aktiv deltaking i samfunnet og bidreg til å leggje grunnlaget for eit godt liv.» (Rammeplan for barnehagen, 2017)

Alle handlingar og avgjerder som gjeld barnet, skal ha barnets beste som grunnleggjande omsyn, jf. Grunnlova § 104 og barnekonvensjonen art. 3 nr. 1. Det er eit overordna prinsipp som gjeld for all barnehageverksemd.» (Rammeplan for barnehagen, s. 8.)

For oss i Bø barnehage betyr det at barna skal stå i fokus, med sine behov, helse, forutsetningar og interesser. Vi vil jobbe for at barna er trygge i barnehagen, ha god trivsel og har gode vener å leike med. Dette skal skje i eit positivt miljø som er prega av gode og trygge vaksne.

2.2 Demokrati

«Barnehagen skal fremje demokrati og vere eit inkluderande fellesskap der alle får høve til å ytre seg, bli høyrde og delta. Alle barn skal kunne få oppleve demokratisk deltaking ved å bidra og medverke til innhaldet i barnehagen, uavhengig av kommunikasjonsevner og språklege ferdigheiter.» (Rammeplan for barnehagen s. 9)

Eit av hovudsatsingsområda våre er inkluderingsarbeid. Barnehagen har sidan våren 2018, vore med i eit prosjekt gjennom UDIR som heiter «Inkluderande barnehage- og skulemiljø». Dette er eit felles satsingsområde for alle dei kommunale barnehagane og skulene i Alver og har som ein av hovudmålsettingane å forebygge og forhindre mobbing.

Borna deltar i avgjerder i barnehagen gjennom samlingsstunder, barnesamtalar og liknande. Vi som vaksne skal vera lydhøyr for bornas stemme og ta omsyn til deira meiningar og ynskjer.

I Bø barnehage er dei vaksne lydhøyr for kvart enkelt barn si meining, uavhengig av kommunikasjonsevner og språklege ferdigheiter. Barna har medverknad gjennom store delar av barnehagekvardagen. Barns medverknad skjer gjennom barnesamtalar, samlingar, observasjon, og demokratiske avgjersle. Barnehagen ønskjer å synleggjere barns medverknad i periodeplan / vekerapport.

2.3 Mangfald og gjensidig respekt

«Barnehagen skal fremje respekt for menneskeverdet ved å synleggjere, verdsetje og fremje mangfald og gjensidig respekt. Barna skal få oppleve at det finst mange måtar å tenkje, handle og leve på. Samtidig skal barnehagen gi felles erfaringar og synleggjere verdien av fellesskap.» (Rammeplan for barnehagen s. 9).

I Bø barnehage vil arbeid med respekt og mangfald kome til syne gjennom arbeid med inkluderande barnehage- og skulemiljø, der fokus på vennskap og inkludering med ein målsetjing om å førebygge mobbing og krenkande åtferd. Allereie frå oppstart har vi fokus på at barnegruppa er sett saman av ulike individ med ulike føresetnadar og kvalitetar. Dette er også noko vi har fokus på igjennom heile barnehageåret.

Vi markerar også FN-dagen, «lyslyktverkstaden» barnehagedagen, samedagen, Ja til mangfald.

2.4 Likestilling og likeverd

«Barnehagen skal fremje likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremje nestekjærleik.» (Rammeplan for barnehagen, s. 10)

I Bø barnehage skal alle barna få vere seg sjølv og slik dei identifiserer seg som. Det er ønskjeleg at leikemiljøet skal vere kjønnsnøytralt. I lag med foresatte samarbeider vi om korleis vi kan synleggjere kulturmangfaldet på avdelinga. T.d. mat, tradisjonar, bøker, sanger, ord og tall.

Barna skal få velgje leiker ut frå interesse, og t.d. velgje farge på bursdagskrona .

2.5 Berekraftig utvikling

«Barna skal lære å ta vare på seg sjølve, kvarandre og naturen. Berekraftig utvikling omfattar natur, økonomi og sosiale forhold og er ein føresetnad for å ta vare på livet på jorda slik vi kjenner det. Barnehagen har derfor ei viktig oppgåve i å fremje verdiar, haldningar og praksis for meir berekraftige samfunn.» (Rammeplan for barnehagen, s. 10)

I Bø barnehage vil berekraftig utvikling synleggjerast saman med at vi ønskjer å gjere barna bevisst på kildesortering og miljøvern. Når vi er på tur, så tek vi oss med oss tilbake i barnehagen, samt tek med oss oss vi finn på vegen, dersom me har utstyr til det. Bevisstgjerjing på forbruk og matsvinn i måltida vi har saman i barnehagen.

2.6 Livsmeistring og helse

«Barnehagen skal ha ei helsefremjande og førebyggjande funksjon og bidra til å jamne ut sosiale forskjellar. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremjast i barnehagen.» (Rammeplan for barnehagen, s. 11)

Som tidlegare nemnt skal barnehagekvardagen i Bø barnehage bære preg av positivt miljø, trivsel , glede og latter.

Vi ønskjer at barna skal føle meistring gjennom dei varierte aktivitetar vi har igjennom dagen og at dei vaksne rettleiarar som « eit støttande stillas». Barna skal få utfordringar ut frå deira føresetnader.

Vi har fokus på fysisk aktivitet gjennom tur, gymsal, mykje utetid og utforskning av nærmiljøet.

Vi tilbyr et variert, sundt og godt kosthold gjennom lunsj, frukt og varmmåltid.

Vi skal ha gode rutinar i høve til hygiene og smittevern.

3.0 Barnehagen sitt formål og innhald

«Innhaldet i barnehagen skal vere allsidig, variert og tilpassa enkeltbarnet og barnegruppa. I barnehagen skal barna få leike og utfalde skaparglede, undring og utforskartrong. Ein skal sjå arbeidet med omsorg, danning, leik, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk i samanheng og samla bidra til den allsidige utviklinga til barna.» (Rammeplan for barnehagen, s. 19)

3.1 Omsorg

«Omsorg er ein føresetnad for trivsel og tryggleik og for utvikling av empati og nestekjærleik... I barnehagen skal alle barn oppleve at dei vert sett, forstått og respekterte, og få den hjelp og støtte dei har behov for.» (Rammeplan for barnehagen, s. 19)

For oss i Bø barnehage betyr arbeid med omsorg at vi først og fremst er trygge og gode vaksne for barna. Dette gjer vi igjennom å gje barna trøyst, anerkjenning, vise forståing, respekt, positiv merksemd, vere tilstades med borna, tryggbase, ros, kjærleik, setje grenser og dele gode stunder saman. Dei vaksne skal også støtte barna i deira følelsar og hjelpe dei med sjølvregulering.

Frå oppstart av nytt barnehageår er fokus å gjere barna trygge på avdelinga, barnegruppa og dei vaksne på avdelinga. Fokus på å få gode relasjonar til kvart enkelt barn og vaksne.

3.2 Leik

«Leiken skal ha ein sentral plass i barnehagen, og eigenverdien til leiken skal anerkjennast. Leiken er ein sentral arena for utvikling og læring... Barnehagen skal inspirere til og gje rom for, ulike typar leik, både ute og inne.» (Rammeplan for barnehage, s. 20)

Leik er barnas naturlege uttrykksmåte og den viktigaste måten for barna å tileigne seg ny kunnskap og bearbeide opplevingar. Dette er viktig at dei vaksne huskar på i kvardagen og det er viktig at barna får tid til å leike. Frileik der dei vaksne kan rettleie og vere ein støtte for språk, sosial kompetanse, problemløysning, vennskap m.m. Vi har leikegrupper og legg til rette for gode leikemiljø ut frå det vi ser barna interesserer seg for.

3.3 Danning

«Barnehagen skal oppmuntre barna til å vera prøvande og nysgjerrige på omverda... Barnehagane skal bidra til at barna kan forstå felles verdiar og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremje tilhøyrsla til samfunnet, naturen og kulturen.» (Rammeplan for barnehagen, s.21)

I Bø barnehage ønskjer vi at barna skal få gode grunnverdiar som kan vere til nytte for framtida. Barna skal lære å skilje mellom rett og galt, lære korleis vi skal vere mot kvarandre og korleis vi skal vere i sampel med natur og samfunn.

Gjennom arbeid med IBS har vi i oppstart av året fokus på vennskap og det å vere ein god ven.

Vi lager grupperegler på avdelingane og snakkar om kva som er lov , og ikkje lov.

Vi vaksne har fokus på DUÅ sine prinsipper som positiv grensesetjing, ros, belønning, konsekvens og coaching. Vi skal vere gode rollemodeller for barna.

3.4 Læring

«I barnehagen skal barna få oppleve eit stimulerande miljø som støttar opp om lysta til å leike, utforske, lære og mestre. Barna skal få bruke heile kroppen og alle sansar i læringsprosessane sine. Barnehagane skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i eiga og andre sin læring.» (Rammeplan for barnehagen, s. 22)

Barn lærer gjennom erfaringer, opplevingar og leik. I løpet av barnehagekvardagen har vi planlagde aktivitetar saman med barna, t.d. samlingsstund, tur og grupper, men også frileik. Vi tek utgangspunkt i barnas interesse og modningsnivå, samt rammeplan, når vi planlegg aktivitetar for barna. Dei vaksne skal vere engasjert og nysgjerrig saman med barna. Førskulebarna har eget skuleførebuande aktivitetar (Dinoskule).

3.5 Vennskap og fellesskap

«Sosial kompetanse er ein føresetnad for å fungere godt saman med andre og omfattar ferdigheiter, kunnskapar og haldningar som blir utvikla gjennom sosialt samspel. I barnehagen skal alle barn kunne erfare å vere viktige for fellesskapet og vere i positivt samspel med andre barn og vaksne. Vidare skildrar ein konkret korleis barnehagen jobbar med denne verdien.» (Rammeplan for barnehagen, s. 22)

Igjennom arbeid med DUÅ og IBS er målet å skape gode relasjonar og vennskap mellom barn-barn og barn -voksen. Med å bruke ulike kartleggingsverktøy sikrar vi oss at alle barn vert inkludert av barn og voksen og er ein del av fellesskapet i barnehagen. September er alltid tema vennskap.

Sjå også IBS-perm med årshjul og satsingsområdet kap. 8.1.

3.6 Samiske barn/ fokus på samisk kultur

«Barnehagen skal bidra til at barna kan bli kjende med mangfaldet i sin eigen og andre sin kultur, og til at barna kan utvikle respekt og fellesskapskjensle for heile det samiske mangfaldet.» (Rammeplan for barnehagen s. 24)

Vi markerer samefolkets dag med fokus på samisk kultur heile veka inn mot 6 februar som samisk mat, song, språk, aktivitetar, forming og fortelling.

4.0 Barn si medverknad

«Barnehagen skal sikre barna sin rett til medverknad ved å leggje til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for kva dei synest om den daglege verksemda i barnehagen.» (Rammeplan for barnehagen s. 27)

I Bø barnehage er dei vaksne lydhøyr for kvart enkelt barn si meining, uavhengig av kommunikasjonsevner og språklege ferdigheiter. Barna har medverknad gjennom store delar av barnehagekvardagen. Barns medverknad skjer gjennom barnesamtalar, samlingar, observasjon, og demokratiske avgjerle. Barnehagen ønskjer å synleggjere barns medverknad i periodeplan / vekerapport.

5.0 Samarbeid barnehage- heim

«Barnehagen skal i samarbeid og forståing med heimen ivareta barnas behov for omsorg og leik og fremje læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling... Barnehagen skal ivareta foreldra sin rett til medverknad og samarbeide nært og i forståing med foreldra. Samarbeidet mellom heimen og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål.» (Rammeplan for barnehagen s. 29)

I det daglege samarbeida barnehagen med heimane igjennom levering og hentesituasjonane, der ein utvekslar informasjon om korleis barnet har det/ opplevd. To foreldresamtalar i løpet av barnehageåret med fokus på barnas trivsel og utvikling, samt det føresette ønskjer å ta opp med barnehagen.

Foreldremøte på hausten, med val av representantar til Su. Foreldremøte om våren for nye barnehageforeldre.

Det vert arrangert lyslyktverkstad før jul av foresatte, luciakaffi, påskekaffi og sommaravsluttning. Dette er arrangement føresette deltek på.

Igjennom arbeid med er det viktig at barnehage og heim spelar på same lag for å førebyggje utestenging og mobbing.

Det er ønskeleg at barnehagen får positive og konstruktive tilbakemeldingar, eller dersom det er noko barnehagen må endre praksis på.

5.1 Foreldreråd og Samarbeidsutval

«Intensjonen med foreldreråd og samarbeidsutval er at desse ordningane skal gi høve til å vareta foreldra sin kontakt med barnehagen på ein aktiv måte. Foreldrerådet skal fremje fellesinteressene til foreldra og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppa skaper eit godt barnehagemiljø. Foreldrerådet skal få inn saker som er viktige for foreldra sitt forhold til barnehagen.» (Rammeplanen s. 30)

«Samarbeidsutvalet skal vere eit rådgivande, kontaktskapande og samordnande organ. Samarbeidsutvalet skal få inn saker som er viktige for innhaldet i og verksemda til barnehagen og for forholdet til foreldra.» (Rammeplanen s. 30)

Samarbeidsutvalet i Bø barnehage består av:

Politisk representant,

Thomas Rikstad, Leiar

Sølvi Palmesen, Foreldrerepresentant

Marianne Paulsen , Vara

Julie B. Vassdal, Vara

Marlene Steindal, Representant frå barnehagen

Christin Vågenes, representant frå barnehagen

6.0 Overgangar

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldra leggje til rette for at barnet kan få ein trygg og god start i barnehagen... Personalet skal sørge for at barnet og foreldra får tid og rom til å bli kjende med andre barn og anna personale når eit barn byter barnegruppe...

Barnehagen skal i samarbeid med foreldra og skulen leggje til rette for at barnet kan få ein trygg og god overgang frå barnehage til skule, og eventuelt til skulefritidsordninga...

Barnehagen må ha samtykke frå foreldra for å dele opplysningar om enkeltbarn med skulen.» (Rammeplanen s. 33)

For å få til gode rutinar og skape forutsigbarhet, tryggleik og trivsel for barna, er det viktig å leggja til rette for gode overgangar. Alle barnehagane i Alver kommune, både kommunale og private, nyttar tre ulike overgangsskjema. Vi har eit skjema for overgangen mellom heim og barnehage, når barnet startar i barnehagen, eit skjema for overgang til ny avdeling eller ved skifte mellom barnehagar, og eit skjema for overgang til skulen. Foreldra skal kjenna til, og ha moglegheit til å gje innspel til innhaldet i overgangsskjema. Dei skal også godkjenna at vi deler skjema med dei som skal ta i mot barnet på ny plass. Lenker til dei ulike overgangsskjema ligg bakerst i årsplanen.

I Alver kommune nyttar vi overgangsobjekt i tilknytning til dei ulike overgangane. Eit overgangsobjekt er gjenstandar, handlingar eller rutinar som barna er knytt til og/eller trivs med. Det kan vera ein smokk, kosebamse, leikar, songar, spel eller liknande. Desse objekta kan hjelpe barna til å finne tryggleik og oppleve tilhørighet i dei ulike overgangane.

Bø barnehage følger overgangsplanen for overgang frå barnehage til skule.

Internt i barnehagen startar me, så fort avdelingane til dei nye avdelingane er klar, med besøksdagar. Ein gong i veka, frå ca. kl. 10-11, er barna saman på dei nye avdelingane saman med ein voksen frå sin avdeling og andre vaksne. Slik vonar me overgang til ny avdeling blir lettare for barna.

7.0 Barnehagen som pedagogisk verksemd

«Barnehagen skal vere ei pedagogisk verksemd som skal planleggjast og vurderast. Barn og foreldre har rett til å medverke i desse prosessane. Målet med barnehagen som pedagogisk verksemd er å gi barna eit tilrettelagt tilbod i tråd med barnehagelova og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen vere ein lærande organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal vere grunnleggjande i barnehagelova og rammeplanen.» (Rammeplan for barnehagen s. 37)

7.1 Planlegging og vurdering

«Planlegginga skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppa. Planlegginga synleggjer korleis barnehagen tolkar og realiserer rammeplanen, og skal vere utgangspunkt for refleksjon og utvikling av verksemda.» (Rammeplan for barnehagen s. 37)

«Barnehagen skal regelmessig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrivast, analyserast og tolkast ut frå barnehageplanane, barnehagelova og rammeplanen... Vurderingsarbeidet skal byggje på refleksjonar som heile personalgruppa er involvert i.» (Rammeplan for barnehagen s. 38)

Vurderingsarbeid som vert gjort gjennom barnehageåret er viktig, for å sikre kvaliteten i barnehagen. Systematisk vurderingsarbeid legg grunnlaget for barnehagen som lærande organisasjon.

Vurderingsarbeidet i Alver kommunale barnehagar, er delt inn i tre delar:

Foreldrevurdering

Gjennom mellom anna kvardagsdialogen, samarbeidsutvalet, foreldresamtaler og brukarundersøkinga til UDIR får vi mykje kunnskap om arbeidet vi gjer. Dette er med på å sikre foreldra sin medverknad til verksemda.

Personalvurdering

I Alver kommunale barnehagar nyttar vi Udir sin ståstedsanalyse får å kartlegge behov for endring og utvikling. Vi planlegg, gjennomfører og evaluerer, og sikrar på den måten at vi heile tida er i utvikling. Vi legg vi til rette for refleksjon kring arbeidet vi gjer på avdelingane og i barnehagen, og vi nyttar rettleiing og medarbeidarsamtalar i arbeidet med personalvurdering.

Barna si vurdering

Borna si vurdering er viktig i forhold til arbeidet med borna si medverknad på eige barnehagetilbod. Vi nyttar barnesamtalar og spontane samtalar for å få kjennskap til barna sin trivsel og utvikling. Med dei yngste borna tolkar vi kroppsspråk og verbale ytringar, som kan fortelje oss kva barnet ynskjer og kva det trivast med å gjere.

7.2 Dokumentasjon

«Dokumentasjon av personalet sitt arbeid synleggjer korleis personalet arbeider for å oppfylle krava i barnehagelova og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagen sitt arbeid med å planleggje, vurdere og utvikle den pedagogiske verksemda.» (Rammeplanen s. 39)

Dokumentering av dei pedagogiske aktivitetane og barns medverknad synleggjer ein i rapporter og i månadsbrev sendt ut frå avdelingane til føresette. For enkelte barn vil også Tras og Alle med-skjema vere ein del av dokumentering av oppfølging av barn.

7.3 Barnehagen sin digitale praksis

«Den digitale praksisen til barnehagen skal bidra til lek, kreativitet og læring. Bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal støtte opp om barna sine læreprosessar og bidra til å oppfylle rammeplanen sine føringar for eit rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn.» (Rammeplanen s. 44)

Barnehagen har ein del digitale verktøy som vi nyttar saman med barna, som iPad 'er, smartboard og pc. Med desse verktøya kan vi ha ulike pedagogiske aktivitetar saman med barna, alt frå informasjonsfilm, digitale spel, lydbok, musikk osv.

8.0 Barnehagens fagområde

«Fagområda speglar område som har interesse og eigenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremje trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal sjå fagområda i samanheng, og alle fagområda skal vere ein gjennomgåande del av innhaldet i barnehagen... Leiken dannar eit viktig grunnlag for arbeidet med fagområda.» (Rammeplan for barnehagen, 2017)

Rammeplan for barnehagen definerer sju fagområde for barnehagen:

Kommunikasjon, språk og tekst

Kropp, rørsle, mat og helse

Kunst, kultur og kreativitet

Natur, miljø og teknologi

Etikk, religion og filosofi

Nærmiljø og samfunn

Mengd, rom og form

Kvart fagområde dekkjer eit vidt læringsfelt og vil sjeldan opptre aleine. I Alver sine kommunale barnehagar tenkjer vi tverrfagleg, både i kvardagssituasjonar og i pedagogiske opplegg. Gjennom å tenke heilskapleg trekker vi inn dei ulike fagområda i både formelle og uformelle lærings situasjonar. Leiken er for oss ein viktig inngong til å arbeide med dei ulike fagområda.

8.1. Satsingsområde 2023-2024

Felles satsingar for kommunen

Vaksenrolla barnehagen

«Barnehagen skal fremje demokrati og vere eit inkluderande fellesskap der alle får høve til å ytre seg, bli høyrd og delta.» (Rammeplan for barnehagen s.8)

«Barnehagen skal fremje respekt for menneskeverdet ved å synleggjere, verdsetje og fremje mangfald og gjensidig respekt. Barna skal få oppleve at det finst mange måtar å tenkje, handle og leve på.» (Rammeplan for barnehagen s. 9)

Alver kommune har eit stort fokus på vaksenrolla i barnehagen, og å styrke barna sin sosiale kompetanse. I dette arbeidet bruker barnehagane ICDP, KOS og DUÅ. Under avsnittet om barnehagen sine egne satsingsområde finn ein ei kort skildring av programma som barnehagane har vald å nytta. Bakerst i årsplanen ligg det lenker til alle programma, der ein finn meir informasjon.

Alver kommune er også en del av Læringsmiljøprosjektet, som er eit nasjonalt prosjekt med mål om å fremja eit godt læringsmiljø og førebyggja mobbing. Skulane og barnehagane jobbar med tema som læringsmiljø, førebygging, avdekking og handtering av mobbing, samt regelverk, leiing og organisasjonsutvikling.

Bø barnehage har ein eigen IBS-perm som vi nyttar i vårt arbeid med inkluderande barnehagemiljø

Barnehagen sine egne satsingsområder

De Utrolige Årene

Eit av satsingsområda barnehagane våre har, er arbeidet med «Dei utrulege åra».

Dette programmet vart utvikla i USA, og har gitt gode resultater i arbeidet med barns åtferd i skule og barnehage.

Duå handlar om å gi merksemd til det positive i kvardagen og å vera gode rollemodellar for borna. Me bruker tid på å bygge gode relasjonar til dei me har rundt oss, og å sikre at alle blir sett. Me skal hjelpe borna til å utvikle sjølvstende og god sjølvkjensle, men og til å ha omsorg for andre. For å klare dette, er det viktig å kunne nokre grep for å skape positive band til dei rundt seg.

Duå tek for seg områder som:

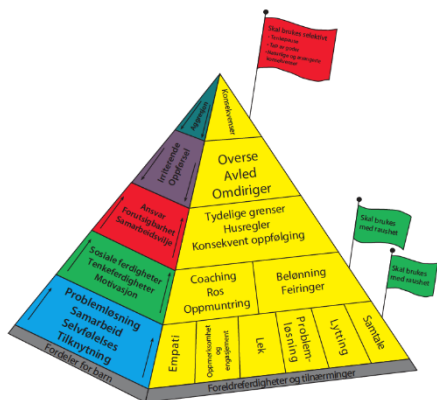
1. Relasjonsbygging
2. Proaktive strategiar- det å vera i forkant
3. Den voksens merksemd, ros, coaching og oppmuntring
4. Ulike belønningssystemer
5. Handtering av negativ åtferd
6. Støtte av ulike kjensler og regulering av kjensler
7. Å lære barn å bli sosialt kompetente
8. Å hjelpe barn til konfliktløyising

Når vi jobbar med metodane og prinsippa i Duå, sikrar vi at alle dei som jobbar i barnehagen, bruker den same arbeidsmåten, slik at virkninga vert forsterka.

Personalet i Bø barnehage gjekk på eit omfattande kurst bhg året 2018/19.

Vi skal no jobbe vidare for å halde dette ved like og å styrke innhaldet i vår barnehage.

Vi vil og sørge for at nye tilsette får opplæring innan «dei utrulege åra» slik at alle i personalgruppa kan jobbe så likt som mogeleg i møtet med borna.

Foreldrepyramiden®

De utrolige årene har også eit eige universalførebbyggande program som kan nyttast i barnegrupper- DINOSKULE. Barnehageåret 2023-2024 vert første året barnehagen har Dino-skule og me har valgt å ha det for førskulebarna. Formålet med Dino-skulen er å styrke barnas sine sosiale- og emosjonelle ferdigheiter, utvikle gode venneferdigheiter, utvikle problemløysingsferdigheiter, fremme sjølvregulering, samt forebygge negativ samspel og mobbing.

IBS

Barnehagen har utarbeida ein eigen perm iht arbeidet med inkluderande barnehage og skulemiljø. Denne permen legg føringar for korleis vårt arbeid med IBS skal gå føre seg.

SPRÅK

Barnehagen har fokus på språk og språkstimulerande aktivitetar. Avdelingane har dagleg fokus på språk, og det kjem til syne gjennom dialog dei vaksne har med barna. I tillegg vert det lest bøker og brukt song, rim og regler dagleg.

Barnehagen har eit eiga bibliotek i 2 etasje som alle kan nytte. Avdelingane går gjerne med mindre grupper her. Det er også eit grupperom , der me m.a har ein del spel, som er tenkt til bruk i gruppeaktivitetar knytta til språk.

Vi har også felles språkprosjekt i heile barnehagen. Personalet utarbeider fire tema som passer til månad og årstid. Pedagogane utarbeider mål for tema, mens avdelingane utarbeider arbeidsmetoder tilpassa si aldersgruppe.

9.0 Barnehagens fagområde

«Fagområda speglar område som har interesse og eigenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremje trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal sjå fagområda i samanheng, og alle fagområda skal vere ein gjennomgåande del av innhaldet i barnehagen... Leiken dannar eit viktig grunnlag for arbeidet med fagområda.» (Rammeplan for barnehagen, 2017)

Rammeplan for barnehagen definerer sju fagområde for barnehagen:

Kommunikasjon, språk og tekst

Kropp, rørsle, mat og helse

Kunst, kultur og kreativitet

Natur, miljø og teknologi

Etikk, religion og filosofi

Nærmiljø og samfunn

Mengd, rom og form

Kvart fagområde dekkjer eit vidt læringsfelt og vil sjeldan opptre aleine. I Alver sine kommunale barnehagar tenkjer vi tverrfagleg, både i kvardagssituasjonar og i pedagogiske opplegg. Gjennom å tenke heilskapleg trekker vi inn dei ulike fagområda i både formelle og uformelle læringssituasjonar. Leiken er for oss ein viktig inngong til å arbeide med dei ulike fagområda.

9.1 Kommunikasjon, språk og tekst

Mål:	Metodar:
Borna skal oppleve eit rikt språkmiljø, både verbalt og nonverbalt. Borna skal utvikla eit rikt språk som reiskap for å formidle tankar, kjensler og idèar. Dei skal og gjerast bevisst på eige og andre sitt kroppsspråk. Borna skal få erfaring med å løyse konflikhtar og til å skape positive relasjonar i leik og anna samvær. Gi barna leselyst Alle barn skal bli hørt. Fange opp mangler/vanskar i enkeltbarn sin språkutvikling	Samlinger Song, rim, regler Dramatisering Mi bok, mitt hus Setje ord på det vi ser og gjer Oppfordre borna til å nytta orda sine. Støtte med teikn Små prosjekter innan ulike tema som utfordrar og utviklar begrep og språkforståing. F.eks brannvern og Tarkus. Nytte teikn til tale Nytte bilete som utgangspunkt for å snakke om ulike følelsar. Gjere borna oppmerksomme på kvarandre sitt kroppsspråk i leikesituasjonar Coaching på akademiske ferdigheiter (talrekka frå 1-6, farger, preposisjonar, adjektiv) Coaching på emosjonelle ferdigheiter (glad, lei seg, trist, roleg, sint) Coaching på sosiale ferdigheiter (dele, spørje fint, holde seg roleg) Gode vaksne rollemodellar Lese bøker i mindre grupper Bruke konkrete Fortelje og lese historier på ulike måtar. For eksempel ved bruk av metoden Dialoisk lesing og ved bruk av metodane i språkløypene Lyttande og vakne vaksne som er nær borna

9.2 Kropp, rørsle, mat og helse

Mål:	Metodar:
Alle barn skal oppleve utfordringar, meistring og glede	Gi barna positive erfaringar med turar i ulendt terreng i skog og i nærmiljøet Nytte songar med rørsle Medverknad
Positivt sjølvbilde gjennom motorisk meistring	Sansemotoriske aktivitetar, ute og inne Hinderløype Musikk dans og song
Barna skal bli kjende med kroppen sin og skape forståing og respekt for eigen og andre sin kropp og ulikheter	Risikoleik, innan trygge rammer Finne ut av eigne grenser Fremje kvarandre sine positive sider Songar, rim og regler Gi barna erfaringer med dei ulike sansane Vi luktar, føler, smakar, ser og lyttar
Gi barna kjennskap til sansane våre	Måltider med fokus på eit sunt kosthald Samtalar kring maten vi et og korleis den påverkar oss Felles måltid med vaksne og barn Vi et varierte måltider i barnehagen
Gi barna erfaring med eit normalt, sunt kosthald	"Rein hand" barnehage Handvask når barna kjem i barnehagen, etter toalettbesøk, før måltida og når dei kjem inn etter å ha vore ute. Elles ved behov. Samtalar
Lære gode rutinar for handvask og hygiene	

9.3 Kunst, kultur og kreativitet

Mål:	Metodar:
Få erfaring med ulikt materiale og teknikkar Gje borna omgjevnader og opplevingar som inspirerer til å nytta eigen kreativitet Samling med song og musikk Oppleve bøker og eventyr formidla på ulikt vis. Mulighet til sjølv å spille ut bøker og eventyr	Maling Klipp og lim Ull Modellkitt Naturmateriale Materiell tilgjengeleg Inspirerende miljø på avdelinga Sørge for at borna har rikeleg med tilgang på bøker, bilete, instrument og tøy til utkledding Oppfordre til å utforske og fremje kreativitet Samlingar, bøker og bilder som inspirerer. Nytt ulike leiketema i rolleleiken. Kva fengjer borna? Synge med borna. Lære nye songar og rim og regler. Nytt instrument Lage musikkinstrumenter Lesegrupper Konkretisere ved bruk av figurar eller flanellograf Utforme miljø og figurar med ulike materiale Tilgang på konkretar i frileiken Bruke naturen og naturmateriale

9.4 Natur, miljø og teknologi

Mål:	Metodar:
Barna skal oppleve glede og meistring ved å ferdast i naturen Barna skal utvikle respekt for plantar, dyr og naturen kring oss Barna skal få oppleve glede og undring over naturen si eigenart og mangfald gjennom leik og eksperimenter Barna skal få tid og rom i kvardagen til å vera nysgjerrig og utforskande Gje barna gode haldingar og begynnande forståing for samspelet mellom natur og menneske	Bevegelse i ulendt terreng, turar tilpassa barna sine utviklingsnivå Uteleik kvar dag Utforske dyr og insekt i og rundt barnehagen Aktive vaksne som legg til rette for gode naturopplevingar Turbotråkk for førskulebarna Gi rom for undring Formelle/uformelle samtalar Mate fuglar om vinteren Gå på tur i alle årstider og i alle typar vær Gje barna varierte opplevingar i naturen: leik, klatring, meistring og glede Nytta internett som kjelde for å finne fakta Nytta appar for å finne artar og namn på trær, blomster, insekt og dyr Rydde opp etter oss når vi har vore på tur og spist ute Kjeldesortering Samtalar Bossplukking

9.5 Mengd, rom og form

Mål:	Metodar:
Borna skal få erfaring med enkle matematiske begrep	- Nytt matematiske begrep, som sirkel, trekant og firkant - Bruke skilt til å øve på ulike former - Setja ord på stor/ liten, lang/ kort, over, under, ved siden av... - Eventyr med konkrete
Gjere seg erfaringar med matematikk i kvardagen	- Enkle reknestykker frå kvardagen - Bruke matematiske omgrep aktivt i kvardagen
Erfaring med mengde opp til 6	- Tal og mengder i eventyr/ forteljingar - Song, rim og regler
Kunne talrekka til 10.	- Jobbe med tal og teljing - Spele spel med terning og teljing
Erfaringar med å finne og lage mønster	- Duplo - Togbane - Puslespel - Sortere (f.eks leikar, dyr, fargar...) - Lotto - Memory - Perle med små perler. Sortere farger, prøve å lage mønster - Gje rikeleg tilgang på ulike typar byggemateriell - Fylgje ei oppskrift for å lage mønster (bankespelet)
Borna skal kunna orientera seg inne og ute i barnehagen	- La borna utforske og gjere seg kjende på eigen avdeling og på huset - La borna utforske og gjere seg kjende på uteområdet til barnehagen
Borna skal få erfaring med å orientere seg når vi er på tur i nærmiljøet.	- På tur: Kvar er vi? Kor skal vi? Kvar er barnehagen? - Leite etter ulike skilt på tur

9.6 Etikk, religion og filosofi

Mål:	Metodar:
Borna skal erfare å gje trøyst og bli trøysta.	Oppfordre borna til å trøste eller gjere godt att Coaching på sosiale ferdigheter
Borna skal inkludera kvarandre i leik	Vaksne som er gode rollemodellar Vaksne som er tett på og rettleiar i konflikter Oppmoda borna til å hjelpa kvarandre
Nytta ord i konfliktløysing	Oppmode til samarbeid
Bli kjende med dei kristne høgtidene jul og påske	Adventssamling Formidla jul- og påskebodskapen på enkelt vis Besøke kyrkja til jul
Borna skal ha kjennskap til tradisjonar knytt til religion og livssyn som er representert i barnehagen.	Fremje forståing for ulike levesett og ulike religionar
Borna skal erfare at alle menneske har lik verdi	Markere FN dagen
Borna skal få ei forståing av at det fins ulike måtar å forstå ting på og ulike måtar å leve	Snakke om korleis vi er like og ulike. Fremje fordelar. Vaksne som møter bornas spørsmål med undring.
Borna skal utvikle interesse og respekt for kvarandre og erfare nytten av likheter og ulikheter i eit fellesskap	

9.7 Nærmiljø og samfunn

Mål:	Metodar:
Borna skal bli kjend med nærmiljøet rundt barnehagen.	- Tur rundt barnehagen, utan vogn. Ha tid og rom for undring over det vi finn når vi går på tur
Borna skal ha medverknad og medbestemmelse.	- Opne for bornas innspel i kvardagen
Borna skal få erfaring med og forståing for trafikk	- Bruka trafikkreglene når vi er på tur. Sjå oss til begge sider før vi kryssar vegen, nytta gule vestar, halda hender, vaksen først og sist, lytta til dei vaksne. - Nytt fortau og gangfelt
Borna skal få erfare lengre turar og friluftslivets gleder.	- Ete mat ute på turdagar
Borna skal erfare likestilling.	- Arbeide for likestilling mellom gutar og jenter
Borna skal få innsikt i ulike kulturar.	- Arbeide med å sjå likskapar og ulikskapar mellom ulike kulturar
Borna skal oppleve medbestemmelse og demokrati.	- Inkludere borna i planlegging av turdagar
Sikre ein god overgang mellom barnehage og skule.	- Gjere seg kjend med uteområdet på skulen

Progresjonsplanar

for dei 7 fagområda -henta ut i frå Rammeplanen

PROGRESJON I FAGOMRÅDET ” KOMMUNIKASJON , SPRÅK OG TEKST ”		
HOVUDMÅL: • Barna skal utvikla eit rikt språk som reiskap for å formidle tankar, kjensler og idear.		
Alder:	DELMÅL (TILPASSA ALDER)	Metoder (kva og korleis)
1-2 år:	Barna skal oppleve eit rikt språkmiljø, både verbalt og nonverbalt.	• Samlingar• Bruke konkrete• Song, rim, regler• Lese bøker i mindre grupper• Mi bok, mitt hus• Gode vaksne rollemodellar som set ord på det vi ser og gjer• Nytte teikn til tale
2- 3 år:	Bevisstgjere borna på eige og andre sitt kroppsspråk.	• Gjere borna merksame på kvarandre sitt kroppsspråk i leikesituasjonar• Gode vaksne rollemodellar som set ord på det vi ser og gjer• Oppfordre borna til å nytta orda sine. Støtte med teikn• Lese bøker i grupper- ved bruk av metodane i språkløyper• Nytt lydbøker i kvilestunda
3- 4 år:	Utvikla eit rikt ordforråd og større omgrepsforståing.	• Fortelje og lese historier på ulike måtar. For eksempel ved bruk av metoden Dialogisk lesing og ved bruk av metodane i språkløypene• Små prosjekter innan ulike tema som utfordrar og utviklar begrep og språkforståing. T.d brannvern og Tarkus.• Dramatisering• Coaching på akademiske ferdigheter (talrekka frå 1-6, farger, preposisjonar, adjektiv)• Coaching på emosjonelle ferdigheter (glad, lei seg, trist, roleg, sint)• Coaching på sosiale ferdigheter (dele, spørre fint, holde seg rolig)
4- 5 år:	Borna skal få hjelp til å nytta språket til å uttrykke kjensler,	• Fortsetje å fortelje og lese historier på ulike måtar. Til dømes ved bruk

	ynskjer .Dei skal få erfaring med å løyse konflikhtar og til å skape positive relasjon i leik og anna samvær.	av metoden, Dialogisk lesing, og ved bruk av metodane i språkløypene. • Coaching på akademiske ferdigheter (talrekka frå 1-10, mengde 1-6) • Coaching på emosjonelle ferdigheter (stolt, tålmodig, fornøyd, roe seg ned) • Coaching på sosiale ferdigheter (byte, vente på tur) • Spela spel med terning
5- 6 år:	Oppmoda til å lytte ut lyder og rytme i språket og bli fortrolig med symbol som tall, siffer og bokstaver.	• Coaching på akademiske ferdigheter (talrekka frå 1-20 og mengde 1-10) • Coaching på emosjonelle ferdigheter (frustrert, oppgitt, ivrig) • Coaching på sosiale ferdigheter (tilby hjelp) - Språkgrupper ved behov • Dialogisk lesing og metodar frå språkløyper • Dinosaurskulen • Spele spel

PROGRESJON I FAGOMRÅDET «KROPP, RØRSLE, MAT OG HELSE»		
HOVUDMÅL:		
• 1- 3 år: Gjennom leik skal barna oppleve bevegelsesglede og meistring • 3- 6 år: Tilby eit fysisk miljø som utfordrar og utviklar grov- og finmotorikken til barna		
Alder:	DELMÅL (TILPASSA ALDER)	Metodar (kva og korleis)
1-2 år:	Barna skal oppleve utfordringer, glede og meistring Barna skal ha tilbod om eit sunt og variert kosthald Byrjande forståing for hygiene	• Nytt songer med rørsle • Lage hinderløyper ute og inne • Bruke putene - Bruke heile uteområdet • Tilby sunn og variert kost • Vaske hender • Tema for samtale
2- 3 år:	Barna skal få erfaringar med variert og allsidig rørsle	• Gå på tur i ulendt terreng i barnehagen sitt nærmiljø • Musikk, dans og song • Finmotoriske aktivitetar (teikne, pusle, perle med store perler, duplo)

3- 4 år:	Nytta naturen til utforsking og kroppslege utfordringar. Erfaringar med sunn og variert mat.	• Turer i skog, fjell og til sjøen • Leik i gymsalen. Lage hinderløyper, buldreleik på tjukkassen • Balansere både ute og inne • Songleikar • Lære viktigheten av god handhygiene • Trene på å kle av og på seg sjølv
4- 5 år:	Nytta naturen til utforsking og kroppslege utfordringar Erfaringar med sunn og variert mat. -	• Enkel regelleik, som til dømes tikken • Song-leiker • På tur i skogen på fjellet og til sjøen • Balansere • Risikoleik, innafor trygge rammer • Fokus på god hygiene, særskilt handvask • Meistre å kle av og på seg sjølv
5- 6 år:	Barna skal bli kjende med kroppen sin og skape forståing og respekt for eigen og andre sin kropp og ulikheter Medverknad i måltidet. Erfaringar med sunn og variert mat og mat som kan lagast ute	• I leik • Risikoleik, innafor trygge rammer • Finne ut av eigne grenser • Fremje kvarandre sine positive sider • Lengre turar i variert terreng, skog, fjell, sjø • Komme med forslag til mat på tur • Forstå viktigheten av god hygiene • Meistre å kle av og på seg sjølv og kunne tilby andre hjelp

PROGRESJON I FAGOMRÅDET «KUNST, KULTUR OG KREATIVITET»		
HOVUDMÅL: • Leggja til rette for at barna kan uttrykkja seg gjennom musikk og skapande verksemd		
Alder:	DELMÅL (TILPASSA ALDER)	Metodar (kva og korleis)
1-2 år:	Få erfaring med ulikt materiale Gje barna opplevingar som inspirerer til å nytta eigen kreativitet. Barna skal få erfare eventyr formidla på ulikt vis	• Maling • Ull • Modellkitt • Konkretisere ved bruk av figurer eller flanellograf • Lesegrupper

2- 3 år:	Samling med song og musikk Kvilestund for dei som ikkje søv Kjennskap til ulikt materiale	• Lage musikkinstrument • Musikkksamling • Høyre lydbok i kvilestund • Ull og toving. Prosessen med å tove og skylje ulla. • Maling. Ulike maleteknikkar • Lesegrupper
3- 4 år:	Opplive bøker og eventyr formidla på ulikt vis. Bruke fantasien og kreativiteten med naturmateriale.	• Samle naturmateriale og nytta i formingsaktivitetar • Klipp og lim • Lesegrupper • Materiell tilgjengeleg • Inspirerande miljø • Sørgje for at borna har rikeleg med tilgang på bøker, bilete, instrument og tøy til utkledding • Syngje med barna. Lære nye songar og rim og regler. • Nytt instrument
4- 5 år:	Opplive å gå i djupe på enkelte bøker. Legge til rette for rolleleik.	• Lesegrupper • Materiale tilgjengeleg for barna og oppmoda til å utforske og fremje kreativitet
5- 6 år:	Utvikle rolleleiken vidare	• Lesegrupper • Materiale tilgjengeleg for barna og oppmode til å utforske og fremje kreativitet • Nytt ulike leiketema i rolleleiken. Kva fengjer barna?

PROGRESJON I FAGOMRÅDET «NATUR, MILJØ OG TEKNOLOGI»		
HOVUDMÅL: • Legge til rette for at barna skal nytta alle sansar gjennom opplevingar i naturen. Dei vaksne skal stimulere til nysgjerrighet, undring og utforskarlyst.		
Alder:	DELMÅL (TILPASSA ALDER)	Metodar (kva og korleis)
1-2 år:	Barna skal oppleve glede og mestring ved å ferdast i naturen	• Nytt heile uteområdet i barnehagen • Bevegelse i ulendt terreng • Utforske dyr og insekt i og rundt barnehagen • Uteleik kvar dag

2- 3 år:	Barna skal bli kjende med enkelte fuglar, dyr, småkryp og/ eller blomster som vi finn i nærområdet til barnehagen.	• Nytte plansjar med bilete av dei vanlegaste fuglane - Lage fuglemat • Gå på oppdagelsesferd på leit etter dyr/ insekt/ blomster og liknende. • Undre seg saman med barna
3- 4 år:	Barna skal få oppleve glede og undring over naturen si eigenart og mangfald gjennom leik og eksperimenter. Barna skal bli trygge i sitt nærmiljø.	• Gå på tur i alle årstider og i alle typar vær. Undre seg saman med barna • Gje barna varierte opplevingar i naturen: leik, klatring, mestring og glede
4- 5 år:	Barna skal få tid og rom i kvardagen til å væra nyfiken og utforskande. Barna skal få rom til å kunna utfordra seg sjølv og sine sannheter	• Reflektere og undre seg saman med barna over ting i naturen. • Bruke internett som kjelde til for å finne fakta
5- 6 år:	Ta med arbeidet frå i fjor. Oppleve glede ved friluftsliv. Oppmoda til å ta vare på naturen. Erfare korleis teknikk kan nyttast i leik og prosjekter.	• Rydde opp etter oss når vi har spist ute. • Ta med boss, • Nytt fotoapparat og pc.
1-3 år.	Trafikk:	• Barna skal oppleve trafikkregler i bruk. • Bruke gangfelt på tur. • Sjå til høgre og venstre før vi kryssa vegen
3-6 år.	Trafikk:	• Barna skal sjå og erfare samspel i trafikken. • Augekontakt med bilfører før ein kryssa vegen. • Kunne krysse vegen både med og utan gangfelt. • Gå langs vegen både med og utan fortau.

**PROGRESJON I FAGOMRÅDET
«TAL, ROM OG FORM»**

HOVUDMÅL

Gjere barna bevisste på matematikken som er rundt oss i kvardagen. Barna skal oppleve gleda ved å leike med tal og former		
Alder:	DELMÅL (TILPASSA ALDER)	Metodar (kva og korleis)
1-2 år:	Barna skal få erfaring med enkle matematiske begrep Gjere seg erfaringar med matematikk i kvardagen Barna skal kunna orientera seg inne og ute i barnehagen	• Nytt matematiske begrep, som sirkel, trekant og firkant • Setja ord på stor/ liten, lang/ kort, over, under, ved sida av... • Eventyr med konkreter • Song, rim og regler • Teljing - Duplo • Togbane • Puslespel • La borna utforske og gjere seg kjende på eigen avdeling og på huset • La borna utforske og gjere seg kjende på uteområdet til barnehagen
2- 3 år:	Utvide etter modningsnivå. Erfaring med mengde opp til 3.	• Sortere (til dømes leiker, dyr, farger...) • Lotto • Memory
3- 4 år:	Erfaring med å finne og lage mønster.	• Perle med små perler. • Sortere farger, prøve å lage mønster • Gje rikeleg tilgang på ulike typar byggemateriell • Jobbe med tal og teljing • Bruke matematiske omgrep aktivt i kvardagen
4- 5 år:	Kunne talrekka til 6. Barna skal få erfaring med å orientere seg når vi er på tur i nærmiljøet.	• Perle, mønster • Fylgje ei oppskrift for å lage mønster (bankespelet) • Spele spel med terning • Bruke skilt til å øve på ulike former • På tur: Kvar er vi? Kvarr skal vi? Kvar er barnehagen?
5- 6 år:	Kunne talrekka til 10. Mengder opp til 6. Kjenne igjen mykje brukte symbol.	• Tal og mengder i eventyr/ forteljingar • Spele spel med terning og teljing

		• Enkle reknestykke frå kvardagen • Leite etter ulike skilt på tur

PROGRESJON I FAGOMRÅDET «ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI»		
HOVUDMÅL: • Barna skal utvikle toleranse, interesse og respekt for kvarandre og for menneske med ulik kulturell, religiøs eller livssynsmessig tilhørighet		
Alder:	DELMÅL (TILPASSA ALDER)	Metodar (kva og korleis)
1-2 år:	Barna skal erfare å gje trøyst og bli trøysta. Bli kjende med dei kristne høgtidene jul og påske	• Vaksne som er tett på og rettleiar i konflikhtar • Oppmoda barna til å trøyste eller gjere det godt att • Adventssamling - Formidla jul- og påskebodskapen på enkelt vis
2- 3 år:	Nytta ord i konfliktløysing	• Oppmoda barna til å nytta orda framfor å væra fysisk • Forsterke med teikn til tale • Bilde støtte • Besøke kyrkja til jul
3- 4 år:	Barna skal ha kjennskap til tradisjonar knytt til religion og livssyn som er representert i barnehagen. Barna skal erfare at alle menneske har lik verdi	• Snakke om korleis vi er like og ulike. • Indiahjelpen • Markere FN dagen • Formidle juleevangeliet på enkelt vis • Adventssamlingar • Oppmoda barna til å hjelpa kvarandre • Oppmode til samarbeid • Hjelp å fine konstruktive løysingar i konfliktsituasjon • Vaksne som er gode rollemodellar
4- 5 år:	Barna skal inkludera kvarandre i leik. Barna skal få ei forståing av at det fins ulike måtar å forstå ting på og ulike måtar å leve på.	• Vaksne som fremjer vennskap og gode handlingar • Coaching på sosiale ferdigheter • Fremje forståing for ulike levesett og ulike religionar

5- 6 år:	Barna skal utvikle interesse og respekt for kvarandre og erfare nytten av likskap og ulikheter i eit fellesskap	• Vaksne som møter barnas spørsmål med undring. • Leite etter svar, saman med barna • Oppmuntre barna til å ta egne avgjersler og val • Barna skal tilby å hjelpe kvarandre

PROGRESJON I FAGOMRÅDET «NÆRMILJØ OG SAMFUNN»

HOVUDMÅL:

- **Barna skal ha kjennskap til kva som fins i nærmiljøet rundt barnehagen. Barna skal kunna medverka i eigen kvardag.**

Alder:	DELMÅL (TILPASSA ALDER)	Metodar (kva og korleis)
1-2 år:	Borna skal bli kjend med nærmiljøet rundt barnehagen. Borna skal ha medverknad og medbestemmelse. Vi skal synleggjera barnehagen i nærmiljøet.	• Brannstasjonen • Tur rundt barnehagen, utan vogn. • Ha tid og rom for undring over det vi finn når vi går på tur • Opne for barnas innspel i kvardagen
2- 3 år:	Borna skal få erfaring med og forståing for trafikk	• Bruka trafikkreglene når vi er på tur. Sjå oss til begge sider før vi kryssar vegen, nytta gule vestar, halda hender, vaksen først og sist, lytta til dei vaksne.
3- 4 år:	Barna skal få erfare lengre turar og friluftslivets gleder. Barna skal vita kvifor vi har fortau og gangfelt. Barna skal erfare likestilling. Barna skal få innsikt i ulike kulturar.	• Ete mat ute på turdagar • Nyttta fortau og gangfelt • Arbeide for likestilling mellom gutar og jenter • Arbeide med å sjå likskapar og ulikskapar mellom ulike kultur
4- 5 år:	Barna skal oppleve medbestemmelse og demokrati.	• Inkludere barna i planlegging av turdagar
5- 6 år:	Sikre ein god overgang mellom barnehage og skule.	• Gjere seg kjend med uteområdet på skulen • Besøk i 1 klasse

10.0 Årshjul for barnehagen

MÅNAD	AKTIVITET
August	Oppstart av nytt barnehageår. - Tilvenning - Oppstartsamtaler
September	Tilvenningsperiode. - Byrje med planlagde aktivitetar - Vennskapsmånad,
Oktober	Foreldremøte Foreldresamtalar Markering av FN-dagen -
November	Planleggingsdag Lykteverkstad -
Desember	Adventsamlingar Besøk i kyrkja Nissefest
Januar	Innskriving på skulen for førskulebarna
Februar	Planleggingsdag Samefolkesdag (6 februar) - Karneval
Mars	Barnehagedagen - 9 mars?
April	Påske - Besøk i kyrkja - Foreldrecaffi - Påskeaktivitetar Foreldresamtaler -
Mai	Planleggingsdag 17mai-feiring

	Overgangsamtaler med skule
Juni	Førskuledag Sommaravslutning.